

NIEUWSBRIEF 14, december 2011- februari 2012

Van de voorzitter

Het huidige bestuur van de HVPA trad eind 2008 aan. We hadden toen niet kunnen bedenken dat drie jaar later ruim hondervijftig mensen naar de Immanuelkerk zouden komen voor een historische viering, namelijk het slaan van de eerste paal in Het Lage Land in 1961. We waren bijzonder blij met de opkomst tijdens deze jubileumbijeenkomst op 24 november 2011. Maar ook met het geslaagde karakter van de bijeenkomst, de uitgebreide publiciteit en de vele positieve reacties die we erna mochten ontvangen. Het verheugt ons enorm dat zo veel mensen iets hebben met de geschiedenis van het gebied waar ze wonen en, wellicht nog belangrijker, zich verbonden voelen met hun buurt, wijk en stadsdeel. Ik bedank hier nogmaals alle partijen die samen met ons deze geslaagde bijeenkomst hebben mogelijk gemaakt!

2011 was sowieso een goed jaar voor de HVPA. Zo zagen we een mooie samenwerking ontstaan met de Fotowerkgroep Ommoord, en konden we een mooie serie bijeenkomsten met interessante en ook goedbezochte lezingen voor onze leden en belangstellenden organiseren. Ik denk zelf ook met veel plezier terug aan de fietstocht in september 2011 langs monumenten van hergebruik. Ook op het gebied van de ledenwerving was 2011 succesvol. Liep de stijging van het ledental in 2010 nog wat voorzichtig, in 2011 mochten we zeker 25 nieuwe leden begroeten. Al met al betekent het, dat we in 2012 waarschijnlijk ons honderdste lid welkom mogen heten. Als het zover is, gaan we daar zeker een feestje omheen bouwen. Mocht u nog kennissen of vrienden hebben die wellicht geïnteresseerd zijn in de activiteiten van de HVPA, wijst u ze dan op onze website en bijeenkomsten.

De belangrijkste uitdaging voor 2012 wordt voor het bestuur natuurlijk de uitgave van het eerste boek van de vereniging, waarvan de titel inmiddels is omgedoopt tot 'Van veenmoeras tot polderstad. Verleden, heden en toekomst van de Rotterdamse polder Prins Alexander.' Met het vorderen van het schrijven van de verschillende hoofd-stukken en het ontdekken van steeds weer nieuw en mooi fotomateriaal, wordt de commissie die het boek voorbereid eigenlijk alleen maar enthousiaster. U kunt ervan op aan dat het bestuur van de HVPA er alles aan doet om het boek aan het eind van 2012 uit te brengen op de manier die ons nu voor ogen staat. In de tussentijd kunt u ook dit jaar weer vier nieuwsbrieven met boeiende artikelen van ons verwachten, organiseren we weer vier lezingenavonden, blijven we onze websites bijhouden, en nemen we u op een zomerse dag weer mee op een fietstocht langs onbekende historische locaties in de Alexanderpolder.

Ik hoop dat ik u in 2012 weer bij een van onze activiteiten mag begroeten!

Onno de Wit

Voorlopige HVPA agenda 2012

De locaties en het onderwerp van de lezingen volgen in volgende nieuwsbrieven en berichten.

Dinsdag 13 maart

Lezingavond met de jaarlijkse algemene ledenvergadering.

Donderdag 7 juni

Lezingavond.

Zaterdag 8 september

HVPA fietstocht in het kader van Open Monumentendag Rotterdam 2012. Het landelijk thema is: groen van toen. Hiermee wordt stil gestaan bij de rol, het belang en de betekenis van het groen in

relatie tot de bebouwing en monumenten.

Dinsdag 2 oktober

Lezingavond.

Donderdag 29 november

Lezingavond

OP DE SCHAATS NAAR GOUDA

Zaterdag 26 november jl. was de inmiddels traditionele HVPA leden-bijeenkomst in het Jan Anne Beijerinckgemaal, waar we wederom te gast waren bij de Historische Vereniging Capelle aan den IJssel. In de pauze kwam ik in gesprek met de heer Jan A. Goudriaan, voorzitter van de stichting die het gemaal beheert en met de heer Cees van Yperen, niet alleen lid van beide historische verenigingen maar ook iemand die met grote regelmaat artikelen schrijft in de krant De Oud Rotterdammer. U weet het wellicht: zet een paar vijftigplussers bij elkaar en binnen vijf minuten gaat het gesprek over vroeger. Zo ook hier. Kijkend naar de langs het gemaal stromende Ringvaart kwamen ineens herinneringen boven over de ooit befaamde schaats-tocht van Rotterdam naar Gouda. Binnen enkele weken stond van de hand van Cees van Yperen een artikel hierover in de Oud Rotterdammer. In de wetenschap dat (jammergenoeg) niet al onze leden en belangstellenden deze krant lezen is mij gevraagd ook in onze nieuwsbrief aandacht te besteden aan deze voor ons Rotterdammers 'tocht der tochten'.

Stroopwafels

In onze herinnering was het vroeger elke winter koud, vroege weken achter elkaar en stonden we tot vervelens toe op het ijs. Tegenwoordig bekijken we dit iets genuanceerder maar het feit blijft dat vele duizenden met mij deze tocht één of meermalen hebben gereden. Doel was in ieder geval in Gouda de bekende Goudse stroopwafels te bemachtigen en uiteraard zo'n bekende lange of gekrulde Goudse pijp ongeschonden als souvenir mee naar huis te brengen. Het was geen georganiseerde tocht, hij moet ooit aan het

begin van de twintigste eeuw spontaan zijn ontstaan en bleef decennia lang een wekerend festijn. Nadat vanaf de zestiger jaren er meer bebouwing kwam, wegen en de metro het oorspronkelijke parcours doorkruisten, was het een onmogelijke opgave deze tocht nog te maken.

Doorlopers

We hadden nog geen schaatsen met schoenen, deden het op zogenaamde Friese doorlopers die je met een touw of riem aan je schoenen bond. Ook waren er schaatsen die je met een speciale sleutel aan je schoenen schroefde. Als jongens uit Kralingen stapten wij op aan de Kralingse Plas voor het eerste stuk tot bij de Korte Kade. Daar aangekomen moest er worden gekluund, een woord waarvan toen nog niemand had gehoord, maar we liepen simpelweg over de straat naar het water dat langs de Kralingseweg liep. Hier konden we een aardig stuk doorrijden, nauwelijks gehinderd door bruggetjes of andere obstakels. Er stonden nog geen grote buitens met vaste bruggen, de daar toen nog gevestigde tuinders of andere bewoners zetten hun ophaalbruggetjes voor ons open. Ging dat niet dan waren ze over het algemeen hoog genoeg om er gebukt onderdoor te rijden dan wel op de buik onderdoor te glijden. Van daar gingen we de polder in met de tweede hindernis bij de Kralingse Kerklaan waar we weer lopend de straat moesten oversteken. Soms waren er behulpzame bewoners die stro of ander materiaal over de straat hadden gelegd. Nog niet gehinderd door de Alexanderlaan en de

De mannen op deze in 1917 gemaakte foto tonen hun pijpen en stroopwafels alvorens zij de terugtocht aanvaarden.

metrolijn kwamen we op de Ringvaart en passeerden het Jan Anne Beijerinck-gemaal, waar we van de functie toen nog niet de minste notie hadden.

Lege polder

Inmiddels reden we op Capels grond-gebied en na het passeren van de behuizing aan de Bermweg lag de grote en nog groten-deels lege polder voor ons. Hadden we toen maar enig idee gehad van onze interesse in later tijden, dan was die grote lege polder met geheel andere ogen bekeken. We hadden dan bijvoorbeeld geweten dat onze tocht ging tussen land dat een zeventig jaar ervoor nog grotendeels water of moeras was. Tussen de tuinbouwgronden en weilanden schaatsten we richting Nieuwerkerk aan den IJssel, vandaar via Moordrecht naar Gouda. Onderweg kwamen we diverse zogenaamde koek en zopies tegen, waar men onder andere kon genieten van een kop warme anijsmelk of chocolademelk. Vaak gewoon vanuit een huis, een soort bijverdienste voor de bewoners.

Goudse pijpen

In de buurt waar nu de sluizen in Gouda zijn lag de denkbeeldige finish. Daar stonden vele kraampjes met uiteraard de eerdergenoemde stroopwafels en pijpen. Het eerste was voor ons dubbel lekker, thuis aten we zoiets zelden of nooit. De wafels waren dus vooral voor het thuisfront, tenslotte hadden we hiervoor van thuis geld meegekregen, maar dat ging niet altijd goed. De van huis meegenomen boterhammen waren onderweg al ergens opgegeten, schaatsen maakt hongerig en dus moest er onderweg wel eens een stroopwafeltje worden gegeten. Eén smaakte naar meer en soms lukte het nog een paar wafels over te houden voor thuis. De fraaie Goudse pijp werd door de behulpzame verkoper op muts of trui bevestigd en dan kwam de ultieme test deze pijpen heel over te brengen, wat niet altijd lukte. Een valpartij en warempel: je viel precies op die pijp. Na

zo'n zestig jaar heb ik nog de brokstukken in bezit van één der tochten (zie foto).

Na het schrijven van bovenstaande regels las ik het artikel van Cees van Yperen in de Oud Rotterdammer er nog eens op na. Heel bijzonder te moeten vaststellen dat onze herinne-

ringen praktisch identiek zijn.

Wim Heistek

DEELGEMEENTE PRINS ALEXANDER VIERT VIJFTIGJARIG JUBILEUM

Op donderdagmiddag 24 november 2011 organiseerde de HVPA samen met de Stichting Hart voor Prins Alexander, de deelgemeente Prins Alexander, het Bewonerssteunpunt Alexanderpolder, het Wijkteam Het Lage Land en de cultuurscout Prins Alexander een feestelijke bijeenkomst ter herdenking van het feit dat vijftig jaar geleden de eerste heipaal werd geslagen voor Het Lage Land, de allereerste nieuwbouwwijk van de deelgemeente Prins Alexander.

Op 24 november 2011 was het exact vijftig jaar geleden dat de Rotterdamse wethouder mr. H. Bavinck het startsein gaf voor de bouw van een rij eengezinswoningen in de Noorwitsstraat in Het Lage Land. De bouw betekende het begin van de 'nevenstad' van Rotterdam, die anno 2011 93.000 inwoners telt en acht wijken beslaat: Het Lage Land, Ommoord, Oosterflank, Zevenkamp, 's-Gravenland, Prinsenland, Nesselande en Kralingseveer.

De bouw van Het Lage Land als eerste onderdeel van een nieuwe Rotterdamse woonstad, variërend in naam van Alexanderstad, ROCA (ROTterdam-CApelle aan den IJssel) tot IJsseldam, vormde de opmaat tot de verstedelijking van wat vroeger een waterrijk, groen en vooral leeg gebied was.

Vanaf de Middeleeuwen was het moeras-

sige laagveengebied ten oosten van Rotterdam afgestoken voor de winning van turf. De veenplassen die daardoor ontstonden werden in de negentiende eeuw drooggemalen. Na een periode van land- en tuinbouw bestemde de gemeente na de Tweede Wereldoorlog het gebied ten oosten van Rotterdam voor nieuwe woningbouw. In de wederopbouw en gebiedsuitbreiding van Rotterdam speelt de Alexanderpolder dus een belangrijke rol.

Het Lage Land in de beginjaren

Na Het Lage Land en Ommoord volgden evenwel nog veel meer nieuwe wijken, zoals Prinsenland en Nesselande. De acht wijken van de deelgemeente vormen daarmee ook een prachtig 'dynamisch museum' van veranderende inzichten over stedenbouw en gebiedsontwikkeling. Tegelijkertijd is de polder Prins Alexander nooit af, en vragen nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen tot een constante herijking van wat vroeger voor vanzelfsprekend werd gehouden.

Het jubileum van de Prins Alexanderpolder vond op 24 november 2011 plaats in de bovenzaal van de Immanuelkerk (sinds 2010 gemeentelijke monument) aan de Berlagestraat in Rotterdam - Het Lage Land.

Na een woord van welkom door de voorzitter van de HVPA Onno de Wit, sprak de voorzitter deelgemeente Prins Alexander Frans van der Hilst en de voorzitter van de Stichting Hart voor Prins Alexander Wil Heezen.

De cultuurscout Prins Alexander Marieke Bongaards liet vijf bewoners van het eerste uur in een interview vertellen over hun ervaringen in de nieuwe wijk. Dit

waren mevrouw Ingrid Visser en de heren Henk Bast, J. Jettinghoff, A. Flanderijn en Wim Heistek. Daarop gaf dr. Fransje Hooimeijer (TNO/TU DELFT) een boeiende lezing over de traditie van het bouwen van poldersteden, in het bijzonder de polder Prins Alexanderpolder. Aansluitend vond onder het genot van een hapje en drankje een presentatie plaats van historische foto's uit de vijftigjarige geschiedenis van de deelgemeente Prins Alexander.

Het was voor bewoners een uitgelezen kans om kennis te maken met de fascinerende geschiedenis van de grootste deelgemeente van Rotterdam! Ruim 150 personen waren aanwezig, waaronder het voltallige dagelijks bestuur van de deelgemeente Prins Alexander.

KOEN VLIAGENTHART, WINKELIER VAN HET EERSTE UUR

Mijn vader Koen Vliegenthart is gestart met zijn eerste vestiging aan de Berlagehof in 1964, maar daarvoor had hij al een eerste poging ondernomen om voet aan de grond te krijgen in de Alexanderpolder. Hij, of eigenlijk wij want mijn twee broers en ik moesten ook mee, ging op zaterdag met een van zijn toenmalige werkgever geleende volkswagenbus gevuld met gereedschappen en ijzerwaren op zaterdag de polder in, toen voornamelijk de Jacob van Campenweg met zijstraten, om daar te proberen wat waren aan de man te brengen.

De zaterdags rijdende winkel in het geleende Volkswagenbusje, begin 1964

Dingen die we niet bij ons hadden namen we dan de volgende week mee. We hebben dat een aantal keren gedaan voordat de winkel aan de Berlagehof 13

betrokken kon worden. Deze winkel, erg klein, was erg vol want het assortiment bestond uit hout, doe-het-zelf en huishoudelijke artikelen. Vooral de combinatie met hout was niet gelukkig want dat geeft heel veel stof.

De eerste winkel aan de Berlagehof 13, vanaf oktober 1964

Grotere winkel

Er kwam al spoedig behoefte aan een grotere winkel en dat werd in 1966 gerealiseerd met de winkel aan het Marinus Bolkplein nummer 26. Toen nog twee winkeleenheden. Het hout bleef achter in de Berlagehof, en de bovenetage werd gebruikt voor het assortiment luxe huishoudelijke artikelen (glas/porselein/aardewerk etc.). De buurman daar was de heer Hartman met zijn gelijknamige winkel. Hij verkocht ook glas/porselein/aardewerk plus speelgoed. Omdat het eerstgenoemde assortiment een beetje dubbel was met onze bovenetage hebben we later de heer Hartman de keus geboden om een van zijn assortimenten te ruilen tegen het onze. Hij koos voor het glas/porselein/aardewerk assortiment zodat wij dat met hem geruild hebben voor zijn speelgoed. Veel kinderen zullen zich deze speelgoedetage van ons herinneren. Mijn

moeder Jo Vliegenthart-Stok runde deze afdeling, later ik zelf.

Nieuwe uitdagingen

Na een paar jaar wilde Hartman verhuizen (naar Delft) en hebben wij ook zijn winkeleenheid overgenomen. Daarmee kwam ook weer het luxe huishoudelijke assortiment terug. Met het speelgoed zijn we later gestopt, dit assortiment is toen verkocht aan de Marskramer, waarmee altijd al een goede relatie was. Met de uitbreiding is toen ook de winkel verbouwd en vernieuwd.

In deze jaren ging het niet altijd zo goed. Het was vaak wel erg druk, vooral op zaterdag stonden er vaak lange files voor de kassa. Met name door de nieuwbouwhuizen die betrokken werden, na de Alexanderpolder ook Oosterflank, waar men uiteraard veel zaken uit ons assortiment kon gebruiken, denk aan gordijnrails etc. Maar het ging met ups en downs, dus het was wel altijd zoeken naar nieuwe uitdagingen. Zo gingen we ook sigaretten verkopen en RET kaarten.

Badkamerartikelen

Na een paar jaar werd er ook een nieuwe vestiging geopend aan de Van Bilderbeekplaats, in de voormalige banketbakkerij c.q. tearoom van bakkerij De Jong. Dit werd een speciaalzaak in verf en behang, gerund door mijn broer Bas, onder de 'Decorette' formule. Deze winkel is later door mijn broer zelf overgenomen en verplaatst naar winkelcentrum De Scholver in Capelle aan den IJssel. Inmiddels is die winkel gesloten en is mijn broer geëmigreerd naar Denemarken.

Aan het Marinus Bolkplein werd intussen een nieuwe markt ontdekt, mede op ingeving van een echtpaar dat bij ons werkte en bevriend was met mijn vader, Hans en Cor Alexander. Zij durfden het aan om duurdere badmatten en badkamerartikelen in het assortiment op te nemen, wat een groot succes was. Dit werd verder uitgebouwd toen we de winkel van Hage, iets verder op het Marinus Bolkplein, konden overnemen. Dit was rond 1981. De winkel werd daarheen verplaatst en het werd een soort luxe doe-het-zelf/huishoudelijke artikelen/geschenkartikelen winkel. Onze

toenmalige werknemer Jaap Visser heeft daarna de doe-het-zelf afdeling overgenomen en is voor zichzelf begonnen aan het Samuel Esmeijerplein, waar zijn opvolger tot eind december 2011 nog steeds zat. De winkel aan het Marinus Bolkplein werd toen omgebouwd tot luxe geschenkartikelen winkel, met name ook geïnspireerd door de Alexanders. Deze hebben later deze winkel weer overgenomen en toen voortgezet onder de naam Alexia. Mijn vader heeft toen nog lang voor hun de administratie gedaan. De Alexanders hebben later die winkel ook weer verkocht aan een werknemer van hun, maar de winkel is in 2010 gesloten.

Mijn vader Koen Vliegenthart is in 2009 op 86-jarige leeftijd overleden, mijn moeder in dat zelfde jaar op 92 jarige leeftijd. Ze zijn altijd goed gezond gebleven en hebben tot het laatst toe erg genoten van het leven en elkaar.

Koen Vliegenthart jr.

WIJKTUIN VEERTIG JAAR

Het is nu, de eerste maanden van 2012, precies veertig jaar geleden dat de Wijk tuin in Ommoord werd geboren. Een goede aanleiding dus om iets te vertellen over de geschiedenis van deze Wijk tuin. Op 8 januari 1972 had de projectgroep Groenvoorziening een manifestatie gehouden in de Open Hof kerk, waar hun ideeën over 'natuurlijke groenvoorziening' bekend werden gemaakt. Die projectgroep was drie maanden eerder, 23 september 1971, gevormd op een open hearing waar besluiten werden genomen over de besteding van de zes miljoen gulden subsidie die aan Ommoord was toegekend. Die subsidie van rijk en gemeente, in het kader van het Experimenteel Welzijnsbeleid, was bedoeld om de contacten tussen de bewoners van de jonge wijk Ommoord te bevorderen. De projectgroep maakte zich sterk voor het realiseren van natuurlijke groenvoorziening in de woonomgeving van Ommoord.

Experiment

Het succes van die manifestatie (grote

belangstelling voor en instemming met de ideeën over natuurlijk groen) was aanleiding om met de Plantsoenendienst, de belangrijkste gesprekspartner, snel spijkers met koppen te slaan. In feite was het natuurlijk de Plantsoenendienst die de spijkers sloeg!

Wijk tuin Ommoord, in de jaren tachtig

Het is goed om eerst even duidelijk te maken dat er tot dat moment alleen maar ideeën waren over natuurlijke groenvoorziening in heel algemene zin. Er werd gedacht aan het realiseren daarvan op geschikte plaatsen tussen de flats, eventueel gecombineerd met gazons, op berm en dergelijke. Kortom, overal waar dat kleinschalig mogelijk was. Er werd dus helemaal niet gedacht aan een omvangrijk project als de Wijk tuin!

Toen het hoofd van de Plantsoenendienst, de heer Raad, het terrein aanwees dat hij geschikt achtte voor een experiment met natuurlijk groen, was dat dan ook een verrassing, die echter enthousiast werd aanvaard! Van dat terrein overhandigde hij een tekening met het ontwerp voor een traditioneel parkje, waarin de hoogteverschillen van dat terrein waren verwerkt. Dwars over het papier stond de tekst: TERREIN VOOR EXPERIMENTELE GROENAANLEG. Het was gedateerd 22-2-'72. Daarmee was het ontwerp van de kaart geveegd. Het werk aan de Wijk tuin, zoals hij later zou gaan heten, kon beginnen!

Geen ontwerp

Slechts twee weken later, op 8 maart 1972, werden de werkzaamheden in de Wijk tuin aangepakt. De naam Wijk tuin is pas later dat jaar aan de tuin gegeven.

De singel was toen al gedeeltelijk gegraven en de grond die eruit kwam werd met grote machines over de puinbergen die daar lagen uitgespreid. Dat puin was afkomstig van sloop en nieuwbouw van de eerste jaren van de bouw van Ommoord en die hoogteverschillen waren natuurlijk interessante uitgangspunten.

Toen dat grove werk klaar was, begon voor de mensen van die eerste groep het handwerk: alles wat je maar kunt bedenken om zo'n gebied dat alleen maar uit zwarte grond bestond, begroeid en toegankelijk te maken. Dus alles laten groeien wat vanzelf komt, zaaien en planten, paden verharderen waar die vanzelf ontstonden. Want er werd niet van een tekening gewerkt, er was geen ontwerp!

In de loop der jaren werd het steeds duidelijker dat, wat als een experiment was begonnen, een niet meer weg te denken element was geworden in Ommoord.

Wijk Ommoord

Oost en west

Nu beslaat de Wijk Ommoord het hele gebied links en rechts, ten westen en ten oosten van de singel. Maar dat is niet altijd zo geweest. De Wijk Ommoord waar we in 1972 begonnen was het gebied met de puinbergen aan de oostkant van de singel. De overkant was toen weiland waar in 1973 nog gehooid werd. Pas in

1974/1975 werd het als groengebied aangelegd, weliswaar naar ontwerp van een van onze mensen (daar dus wel een ontwerp!) maar het werd geheel uitgevoerd en daarna onderhouden door Gemeentewerken. Daardoor hadden wij er geen emotionele of praktische binding mee. Ook niet toen in 1978 de grote brug over de singel werd gemaakt. Dat verschil is ruim dertig jaar zo gebleven, totdat het hele gebied van de Wijk Ommoord, oost en west, in 2007 bij gemeentebesluit tot natuurgebied werd verklaard en vervolgens de westelijke Wijk Ommoord in 2008 voortvarend werd opgeknapt. Toen pas hebben wij, de vrijwilligers, ons werkterrein uitgebreid met het gebied aan de westzijde van de singel en ons ook gevoelsmatig daarover ontfermd. En daarmee is ook de singel zelf een deel van de Wijk Ommoord geworden, waardoor de hele Wijk Ommoord nu bijna vijf hectaren groot is, twee keer zo groot als in het begin.

Veertig jaar vrijwilligerswerk

Vanaf het begin is de Wijk Ommoord letterlijk in handen geweest van vrijwilligers die in de eerste jaren de tuin aangekleed hebben en later de zorg hebben gehad en nog hebben voor begeleiding, onderhoud en schoonhouden. De eerste tijd waren er wel twintig mensen die in het weekend kwamen werken om de tuin vorm te geven, maar later kwam daar de klad in. De meesten van die eerste groep waren dertigers met een baan en een gezin en door verhuizing naar elders moesten ze afhaken. Zo dunde de groep uit, wat tot gevolg had dat er omstreeks 1980 nog maar enkelen over waren. Daardoor verminderde de zorg voor de Wijk Ommoord en raakte hij in de loop van de jaren tachtig in verval.

Maar in 1989 werd de noodklok geluid en dat had tot gevolg dat in 1990 een nieuwe groep vrijwilligers aantrad om het werk in de tuin voort te zetten. Aardig is om op te merken dat dit allemaal ouderen waren, die niet gebonden aan het weekend en dus midden in de week beschikbaar zijn. Sindsdien wordt er elke woensdag-middag in de Wijk Ommoord gewerkt door een redelijk stabiele groep van ongeveer acht mannen en vrouwen, de meesten dus 60-plussers, maar er zijn sinds kort ook een paar jongeren bij. Er is ook altijd een man van Gemeente-

werken bij voor het zware (machine)-werk, voor overleg en advies.

Welkom in de Wijk tuin

Zo'n natuurgebied in een moderne wijk als Ommoord is een bijzonderheid. En zo is het ook bedoeld: als een tegenwicht met de overweldigende bebouwing eromheen. Als je in het midden van de Wijk tuin bent, zie je niets van de flats eromheen en waan je je in een uitgestrekt natuurgebied, ergens ver weg. Maar die flats horen er toch bij, want de Wijk tuin ligt in Ommoord, al veertig jaar lang. Kom eens kijken!

Geert Bos

Bereikbaarheid van de Wijk tuin:
Metro: halte Romeynshof, Dawesweg volgen tot aan de Dawes(toren)flat; daar zijn, aan de rechterkant twee ingangen naar de Wijk tuin. Auto: via de President Wilsonweg, tweede afslag (Brantingweg) en dan rechts de Hammarskjoldplaats, aan het eind is de ingang naar de Wijk tuin.

NIEUW GEBRUIK – OUD CAPELLE

Deze tentoonstelling, samengesteld en gerealiseerd door de Historische Vereniging Capelle aan den IJssel, is tot 13 augustus 2012 te zien in het Historisch Museum, Bermweg13. De expositie belicht de geschiedenis van een groot aantal gebouwen en terreinen binnen de gemeente Capelle aan den IJssel, die door veranderingen in de bevolkingssamenstelling en de economische behoeften hun oorspronkelijke bestemming hebben verloren, maar een nieuwe bestemming hebben gekregen.

Aansluitend op het thema van Open Monumentendag 2011, *Nieuw gebruik – Oud gebouw*, werd gekozen voor de tentoonstelling over gebouwen, maar ook over terreinen binnen de gemeente Capelle aan den IJssel, die door de jaren heen een geheel andere functie hebben gekregen.

Vaak gaat het om gebieden die met name door de groei van de Capelse

bevolking niet langer gebruikt konden worden voor het doel waarvoor ze ooit waren aangelegd. Maar ook zijn er nogal wat gebouwen die, hoewel nog in goede staat, niet meer functioneel waren of niet meer voldeden aan de eerder gestelde eisen.

Gelukkig zijn er nog heel veel mensen die hun visie en inzet willen gebruiken om deze gebouwen en gebieden een nieuwe bestemming te geven. Voorbeelden van deze herbestemmingen worden in deze tentoonstelling *Nieuw gebruik – Oud Capelle* gegeven door middel van een twintigtal wandpanelen, die elk een gebouw of terrein behandelen en aan de hand van teksten en foto's uit het verleden en heden laten zien hoe het geheel er vroeger uitzag en wat er nu mee gedaan wordt.

Eens de gereformeerde Immanuelkerk te Capelle aan den IJssel, nu Uitvaart-centrum Capella

Landerijen werden volkstuinten, natuurgebieden of een golfbaan. Een voormalig gemeentehuis werd restaurant, een bejaardenhuis werd trouwlocatie, boerderijen werden verbouwd tot woonhuis, zorgcentrum of restaurant, winkels werden woonhuis of atelier. Een kleuterschool werd Wereldwinkel. Zo zijn in deze expositie tal van prachtige voorbeelden te zien van hergebruik, waarbij de verhalen van

de 'oude' en 'nieuwe' gebruikers in woord en beeld voor het voetlicht worden gebracht.

De tentoonstelling werd op 9 september 2011 geopend door de heer M. Stolk, manager van CVU Uitvaartzorg die de kerk, voorheen de gereformeerde Immanuelkerk (bouwjaar 1953) aan de Freesiastraat 2 te Capelle aan den IJssel-Schenkel, op een verantwoorde wijze en met behoud van de oorspronkelijke details, heeft verbouwd tot het uitvaartcentrum Capella, dat in juni 2001 geopend is.

Het Capels Historisch Museum is elke zaterdagmiddag geopend van 13.00 tot 16.00 uur en voor groepen op afspraak. De toegang is gratis. Het museum bevindt zich aan de Bermweg 13 in Capelle aan den IJssel, op 5 minuten loopafstand van metrostation Schenkel. Meer informatie is te vinden op de website www.hvc-capelle.nl

Anneke Scheffer

Wijktuin Ommoord, waarschijnlijk in de jaren tachtig

Heeft u vragen of opmerkingen?

Neem dan contact op met de HVPA:
secretariaat
Van der Helmstraat 448
3067 HN Rotterdam
tel. 010 420 62 73 of 06 108 697 09
email: info@hvpa.nl

Lid worden van de HVPA?

U kunt lid worden door of € 15,- of € 12,- voor 65+ over te maken op bankrekeningnummer 140265708, t.n.v. de Historische Vereniging Prins Alexander.

De HVPA wordt sinds 2007 financieel ondersteund door deelgemeente Prins Alexander.

Colofon

nummer 14,
december 2011-februari 2012

Aan deze Nieuwsbrief werkten mee:

Geert Bos
Wim Heistek
Anneke Scheffer
Ineke Tirion
Koen Vliegenghart jr.
Onno de Wit

Eindredactie: Willy Hilverda

Foto verantwoording:

p. 2: www.groenehartvertellingen.nl
p. 3: Coll. Wim Heistek
p. 4 l: Coll. Henk Bast, Numansdorp
p. 4 r: Coll. Koen Vliegenghart jr
p. 5: Coll. Koen Vliegenghart jr
p. 6: Archief Fotowerkgroep Ommoord
p. 8: Coll. Historische Vereniging Capelle aan den IJssel
p. 9: Archief Fotowerkgroep Ommoord

ISSN 2210-9293